

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov um. po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L. 1., oglasi denarnih zavodov um. po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročila in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Strategična ministrstva

V zadnjih petih šestih dnevih so povedale razne stranke svoje mnenje o notranje-političnem položaju v Italiji. Tudi vplivnejše politične osebe so rekly italijanski javnosti svoje besede. Tako sta se pred kratkim zopet oglašala Nitti in Giolitti, da povzdigneta zopet svoj svarilni glas in opozorita italijansko ljudstvo na najvažnejše in najkločljivejše izmed vseh vprašanj, ki jih mora Italija rešiti, ako hoče sploh resno misliti na svojo notranjo obnovo. To vprašanje je finančno vprašanje. Giolitti je naglasil v svojem govoru, ki ga je imel v pokrajinskem odboru v Cuneu, da velja italijanska lira samo še 23 stotink in da je skrajni čas, da začne Italija resno misliti, kako bo stalno in končno zaustavila vsako nadaljnje padanje svoje valute. Ako se to ne posreči, potem bo postalo padanje lire nezadržno in italijanska valuta bo neizogibno zadela ista usoda kakor avstrijsko krono in nemško marko. Tudi stranke, ki so izdale te dni svoje proglase — italijanska ljudska stranka in liberalci — stavijo finančno vprašanje v središče in v ospredje vse notranje politike.

Kljub takim in podobnim stališčem, ki jih zavzemajo, zavedajo se svoje lastne odgovornosti in obenem resnosti sedanega položaja, posamezne stranke in posamezne politične osebe, se pa nahaja še vedno v središču vse notranje politike fašistovsko vprašanje, t. j. vprašanje čisto političnega značaja. Velede tega so morali vsi govori, proglasi in izjave drugih strank sprao velikega shoda fašistovske stranke, ki se je vršil pretekli ponedeljek v Neapolju, stopiti popolnoma v ozadje. Na tem shodu je imel poglavar tega gibanja zopet en govor v svojem že splošno znani agitijskem in propagandističnem slogu. Mussolini, ki se kot ustanovitelj in vrhovni vodja fašizma smatra za najbolj poliklicnega in najpristnejšega tolmača njegovega bistva, je ostal v tem govoru zvest svojim dosedanjim metodam in nazorom. Njegov neapoljski govor je bil kakor njegovi nedavni govori v Vidmu. Kremoni in Milanu skozinosko politični. Finančno vprašanje, ki straši vse druge italijanske politike, je jedva omenil in še tedaj samo zato, da izjavi, da se bo finančno vprašanje dalo rešiti le tedaj, ko postane strogo politično!

Sprico polne praznine na tem važnem polju se nahaja vsa važnost Mussolinijeve govora na abstraktnem in udobnejšem poprišču čisto političnega značaja. In na tem poprišču prihajata zopet v poštev dve temeljni vprašanji, namreč vprašanje odnošajev med fašizmom in liberalno državo na eni strani, na drugi pa vprašanje odnošajev z inozemstvom. Kar se tiče prvega vprašanja, je Mussolini ponovil že znane zahteve fašistovske stranke: nove volitve, volilna reforma, fašisti morajo priti na vlado! V tem delu svojega govora se je moral Mussolini dotekniti tudi nedavnih pogajanj med fašisti in Giolittijem o pogojih za njihovo sodelovanje pri morebitni novi vladi, ki bi jo sestavili stari piemontski lišjak. Kakor je Mussolini odkrito in brez ovinkov priznal, so zahtevali fašisti zase pet ministrstev, in sicer ministrstvo za zunanje zadeve, vojno in mornariško ministrstvo, ministrstvo za delo in ministrstvo javnih del ter končno komisariat za zrakoplovstvo. Pod temi pogoji bi bil fašizem pripravljen se držati na svojem pohodu postavnih poti, tako da bi se mogla rešiti sedanja globoka kriza popolnoma mirnim putem. V nasprotnem slučaju celo vprašanje ni več politično, temveč zgolj vprašanje moči. Fašizem se tega zaveda in zato je organiziral svoje številne čete, ker hoče, da bodi v slučaju spopada zmaga na njegovi strani. «Ali nam bodo vlado dali, ali si jo bomo vzeli sami!»

Te besede so bile že tolikokrat izgovorene, da se je Mussolini sam zavedal, da se ponavlja. O njihovem pomenu in o njihovi značilnosti za fašizem sam in za vsa

sedanja krizo smo na tem mestu že izčrpno razpravljali. Toda sedaj se ne nahaja več v ospredju zanimanja vprašanje bistva fašizma, temveč vprašanje njegove taktike. To vprašanje bi bilo posebno važno, ako bi šlo to gibanje naprej po žlebih postavnosti, kakor vse kaže, da bo tudi res tako. S tega stališča so fašistovske zahteve, kakor jih je orisal Mussolini, tako značilne, da nam odkrivajo takorekoč ves njihov načrt za bližnjo bodočnost. Predvsem bo moralo pasti vsakemu v oči da hočejo fašisti samo tista ministrstva, ki na eni strani ne zahtevajo nikakega posebnega napora, medtem ko bi bila na drugi strani za stranko takoj opora in tak izvor politične moči, da bi bila vsaka borba proti njej obsojena že vnaprej na popoln neuspeh. Ako bi imeli fašisti v svojih rokah armado, mornarico, zunanje zadeve in zrakoplovstvo, bi se jim odvalil od srca najtežji kamen. Ki jih mori in ovira in ki jih sili, da morajo delati monarhiji pretirane poklone. Ta strah tiči v negotovosti, kaj bi napravila v slučaju odločilnega spopada oborožena sila liberalne države. Na drugi strani pa morajo misliti na zadovoljitev delavskih množic, ki so jih nenehno za seboj in ki se prijavljajo, kakor je izjavil strankin tajnik Bianchi, v vedno večjem številu. Te množice morajo dobiti od države kako korist in interes fašistovske stranke kot takšne zahteve, da bodo njene delavske množice preskrbljene z delom. Razni fašistovski prvaki so ponovno povdarjali, da je to ena največjih skrbi stranke. Ako hoče vsaj deloma biti kos tej nalogi, je naravno, da mora imeti v svojih rokah tudi tista ministrstva, v katerih področje spadajo vprašanja dela in državnega podjetništva in ki predstavljajo «državne jasi» v najširšem pomenu te besede. In to sta ministrstva dela in javnih del.

Iz povedanega je razvidno, da smatrajo fašisti teh pet ministrstev za nekaj strateških položaj, ki se ga morajo polastiti, da jim bo končni uspeh zagotovljen. In ako bi imeli omenjena ministrstva v svojih rokah, bi bili res že gospodarji Italije. So to nekakša strateška ministrstva, strateške točke, preko katerih bi se fašistovski pohod lahko nadaljeval «postavnim putem», ker bi ne bilo več na poti nikakih posebnih ovir. In tu moramo zopet naglasiti, da je za ves fašizem zelo značilno, da ne kaže nikakega pohlepa ne po finančnem ne po notranjem ministrstvu. Obenem pa je to tudi razumljivo. Fašist kot notranji minister bi gotovo prišel neštetokrat v skrajno kočljiv položaj, v katerem bi ne bilo izključeno, da bi moral nastopiti proti pristajam svoje lastne stranke. Zato je bolje, da se na tem mestu ne nahaja fašist.

Kar pa se tiče financ, bodo potrebne take žrtve in take reforme, s katerimi večina Italijanov in niti večina fašistov gotovo ne bo zadovoljna. Zato pa zahtevajo interesi stranke, da se sotoširajo, ki bo izviralo iz finančnih in davčnih reform, nakopala kakla druga stranka in ne fašistovska. Kar se tiče končno zunanje politike, je sicer jasno, da je tudi ta stolec poln nevarnosti, toda vsi, tudi vsi fašisti se zavedajo, da se na tem polju ne da postopati «fascistamente» v znamenju brezobzirnega jadranskega in sredozemskega irendentizma. Zato pa si fašisti brez nobene nevarnosti za stranko prav lahko privoščijo tudi to ministrstvo.

Neapoljski shod fašistovske stranke nam je torej pokazal fašizem v nekaki novi luči. S svojimi zahtevami po «strateških ministrstvih» se nam je predstavil v podobi mladega in pogumnega sina postaršnega gospodarja zadolžene hiše. Hišo hoče imeti popolnoma v svojih rokah, tako težko breme skrbi, ki so združene z vodstvom gospodarstva, naj le ostane na slabotnih ramah bolj izkušenega očeta.

sprejetju resolucij, tičočih se južne Italije in otokov, sta poročala Rocca in Rossoni o vprašanju sindikatov in strokovnjaških skupin. Rocca pravi, da je treba ustvariti strokovnjaške skupine, da se jim poveri proučevanje svojevrstnih vprašanj. O svojih zaključkih bi potem te skupine poročale stranki in sindikatom, da se bodo lahko predlagali vladi natančni načrti. Potem teh skupin je treba ustvariti nov vladajoči razred, ki bo znal Italijo vladati. Rossoni pravi, da mora sindikalno gibanje potrditi, da je nesposobno govoriti o socialističnem sindikalizmu, dočim je popolnoma logično govoriti o fašistovskem narodnem sindikalizmu. «Vsakemu po njegovih potrebah», pravi socializem: «vsakemu po njegovih zaslugah», pravi fašizem. Govornik poudarja, da tiči skrivnost uspeha fašistovske stranke v tem, da pove masam resnico. Spominja, da tvorijo sindikati veliko moč v stranki, ter zaključuje, da bi predčerašnja manifestacija fašizma ne bila mogoča, ako bi ne bili iskali neapeljski fašisti bratov med delayci v pristajnišču in tvornicah.

Nagel zaključek fašistovskega zborovanja v Neapolju?

RIM, 26. Odhod Mussolinija iz Neapolja v Rim in nato v Milan ter govorica, da je bil ukazani odhod vseh čet iz Neapolja, je povzročila splošno nervoznost. «Messagero» piše: «Nagel povratak Mussolinija v Milan ter nekatere opazke, ki jih je izustil Mussolini, Bianchi in drugi, dajo razumeti, da namerava fašistovsko vodstvo poskus, da se polasti tiste oblasti, katere ne more doseči s pogajanjem». Drugi listi pišejo o splošnem utisu, da se je pripetilo nekaj novega. «Fašistovske čete zapuščajo Neapolj. Tajnik fašistovske stranke, Bianchi, je zanikal izrecno vsako vest o kakšni mobilizaciji fašistov ali sploh o kakem ukrepu, ki bi utegnil alarmirati javno mnenje.

Služaj generala Del Bona.

RIM, 26. V disciplinarnem redu za fašistovsko milico so imenovani trije poglavarji milice. Med njimi je general Del Bono. Vilede tega je vojni minister Soleri pozval generala Del Bona naj zaprosi za svojo upokojitev in sicer naj ta datira iz časa, ko general Del Bono ni imel obveznosti napraviti fašistovski stranki. «Giornale d'Italia» se bavi s tem dogodkom ter pravi, da poziv vojnega ministra, ki ni sovražna fašizmu, ne pomenja nikakega napada. General Del Bono ne more na podlagi vojaških predpisov pripadati nobeni politični stranki. Pa tudi glasom disciplinarne milice fašistovske milice, katerega je bil Del Bono podpisal, ne more biti noben pripadnik omenjene milice podvržen drugim vezem. A vezi napram armadi so svete, o tem ni treba razpravljati. Zeleti je, pravi list, da bi sila fašizma triumfirala na poti zakonitosti. Toda za vsak slučaj je dobro, da so poveljniki fašistovske milice prosti vsake vezi, tako da nikoli ne pridejo v notranji konflikt.

Jugoslavija

Sijajen potek kumanovske proslave

BELGRAD, 26. Kumanovo je svečano oblečeno. Vse hiše so okrašene s cvetjem, zelenjem, zastavami, slikami kralja, postavljene so številni slavoloki. Na vratih, pri katerih je pred desetimi leti prva vkrakala četa dvanaestega polka v osvobodeno mesto, je stal napis: «Dušam padlih herojev».

Pred večerajšnjim ob pol šestih zjutraj je prišel v Kumanovo kralj s svojim spremstvom. Na kolodvoru ga je pričakoval občinski odbor in mestni župan ga je pozdravil z besedami: «Ljubljani nam kralji! Srečen sem, da Vam morem v trenutku, ki je za naše mesto najslavnejši v naši zgodovini, izročiti pozdrave mesta Kumanova, čigar ime je najprej kamen v Vaši kraljevski kroni. V imenu meščanov Vam ključem: «Bog Vas živi na mnoga leta!».

Za kraljevim vlakom so se pripeljali v Kumanovo člani vlade, z njimi zastopniki čehoslovaške armade z generalom Čapekom na čelu, narodni poslanci, člani raznih delegacij in duhovščina. Vlada in poslanci so takoj odšli na planjavo Črno polje, odkoder so pozneje opazovali izvajanje vojaških manevrov, ki so predstavljali kumanovsko bitko. Stari rovi obstoje še danes in so pri teh manevrih služili pašpolkom, ki so sodelovali. Dasi je bilo strašno blato, je manevr odlično uspel in končal ob pol enajstih. Eno uro pozneje je pričelo defiliranje čet pred kraljevsko tribuno na cesti Kumanovo-Kriva Palanka. Na tribuni se je nahajala tudi kraljica Marija, ki je med tem dospela na Črno polje. Množice so prirejale kralju in kraljici burne ovacije. Defiliranje se je izvršilo sijajno ter je izkazalo mogočnega vti. Kralj in vsi navzoči niso stehli s svojim priznanjem.

Po defiliranju je bil prirejen zakuske vsem častnikom, ki so sodelovali. Pri tej priliki je imel kralj nagovor na častnike, v katerem se je spominjal slavne bitke pri Kumanovem, kjer so bile razbite verige robovanja petih stoletij. Kralj je zaključil: «Spominjajte se svojih kumanovskih drugov, ki so slavno padli na tem bojišču za kralja in domovino! Slava jim!».

Po kraljevem govoru, katerega je narod burno pozdravil, je govoril vojni minister general Vasić, ki je očrtal pomen kumanovske bitke ter izrazil nado v boljšo bodočnost naroda. Za njim je govoril predsednik narodne skupščine dr. Lukić, ki je končal z vzklikom: «Slava padlim herojem za svobodo Srbov, Hrvatov in Slovencev!».

Popoldne je bila v Kumanovem velika narodna slavnost. Na vseh koncih se je plesalo narodno kolo, bilo je mnogo zabav

in gostij. Narod je bil pogoščen. Zvečer je občina priredila velik banket, katerega se je udeležil tudi kralj.

Včeraj je bil v stari kumanovski cerkvi parastos za padle borce. Ceremonijel je opravil patrijarh, ki je imel daljši govor.

Jugoslovenski proračun za leto 1923

BELGRAD, 26. Ministrstvo financ se ni dogotovilo proračuna za leto 1923. Glavni vzrok tiči v tem, ker posamna ministrstva še do danes niso predložila svojih predlogov o proračunu. Ministrstvo financ namerava staviti v proračun posamnih ministrstev postavke izdatkov iz leta 1922, povisane za 15 odstotkov. V bodočem proračunu je po sedanjem načrtu računati, da bodo neposredni davki donesli 1 milijardo 25 milijonov dinarjev.

Stabilizacija dinarja — Izplačilo drugega okroga ameriškega posojila

BELGRAD, 26. Narodna banka prejme dne 1. novembra t. l. nadaljnji obrok ameriškega dolarskega posojila v znesku 6 milijonov dolarjev. Ta znesek vprorabi Narodna banka izključno le v svrhu stabilizacije tečaja dinarja. Obrok je za nadaljnji razvoj jugoslovenskega državnega gospodarstva in financ velikega pomena, ker pričakujejo finančni krogi, da se z njim izvede na borzah stabilnost dinarjevega tečaja. Narodna banka je odločena s tem zneskom racionalno operirati. Ta okolnost je za borzo situacijo zelo važna. Pričakovati je, da se s tem dinar mora držati napram devizam več mesecev v stabilnosti.

Liga narodnih manjšin proti Malemu sporazumu

LJUBLJANA, 26. Iz Budimpešte poročajo: Čehoslovaški člani Zveze narodnih manjšin, kakor tudi ostali člani male entente so večerajšnji skupščini Lige, ki zboruje v Budimpešti, izročili potom glavnega tajnika Lige spomenico, v kateri navajajo, da predsedstvo Lige narodnih manjšin stopa napram članom male entente pristansko in neobjektivno. Omenjajo dejstvo, kako je predsedstvo postopalo v vprašanju narodnih manjšin na kongresu v Pragi. Na današnji skupščini je bila ta spomenica prečitana. Skupščina je izrekla umevno predsedstvu polno zaupnico, posebno pa predsedniku skupščine italijanskemu delegatu Ruffiniju. Na to je skupščina prešla na dnevni red.

Matji pesnika Vojnovića umrla

ZAGREB, 26. Tu je preminula Marija contessa Vojnović, mati pesnika Iva in ministra na razpolaganju dra. Luja Vojnovića. Pokojnica je svojočasno igrala važno ulogo v narodni borbi Hrvatov ter je bila osebná prijateljica škofa Strossmayerja.

Čehoslovaška

Program nove čehoslovaške vlade.

PRAGA, 25. Ob priliki otvoritve jesenskega zasedanja parlamenta je razložil ministrski predsednik Švehla program nove vlade, kateri on predseduje, ter navedel glavne točke izjav prejšnje Beneševske vlade.

Upravne reforme se bodo vršile metodčno, na Slovaškem se bo dokončala organizacija okrajev najkasneje do 1. januarja 1923. Vršijo se predhodna dela za ureditev političnega položaja Prikarpatske Rusije v smislu mirovnih pogodb. Razvoj notranje politike je v tesni zvezi z zunanjo politiko, ki je odvisna od Malega sporazuma, zaščitnika in poroka miru v Srednji Evropi; glavno vprašanje obstoji v tem, da se odvrnejo slabe gospodarske posledice vojne. Čehoslovaška bo prestala začasno gospodarsko krizo, ki je poostrena še bolj po naraščajoči vrednosti čehoslovaške krone, povzročeni po dobro urejeni finančni politiki in po urejeni upravi. Finančna uprava bo delovala na podlagi strogega gospodarstva, ki bo dovolilo znižanje davkov. Posojilo svobode se bo izplačalo in odrezki predvojnih rent se bodo prodali. Razen tega se bodo doleteli ukrepi za skrčenje cen, za zakon o zavarovanju za slučaj nesposobnosti in starosti, uredilo se bo razmerje med državo in cerkvijo; vse to še je s strani vlade že začelo pripravljati. Reforma civilnega zakonika je skoraj dokončana, istotako tudi novele h kazenskopravnemu redu. Železniška mreža na Slovaškem in v Prikarpatski Rusiji se bo razvila. Švehla je dokončal svoje poročilo z izjavo, da ne bo vlada delala nobene razlike ne glede narodnosti, ne veroizpovedi, ne socialnega položaja.

Izjave Beneša.

Nato je prevzel besedo minister za zunanje zadeve Beneš, kateri je izjavil, da bo vlada vodila isto zunanjo politiko kakor prejšnje vlade. Nato je poročal o sklepih, ki so bili določeni v Zenevi glede avstrijskega vprašanja, in o italijansko-čehoslovaških pogajanjih v Benetkah. Beneš je omenil, da je izrazil Seipelu, ob priliki njegovega poseta v Pragi, svoje uverjenje, da si bo Društvo narodov prizadelo narediti vse mogoče za rešitev avstrijskega vprašanja in za določitev konkretnega načrta za mednarodno pomoč Avstriji, ter mu rekel, da se bo tudi on sam zavzel z vsem svojimi silami v tem smislu za to zadevo. V smislu dane besede se je Beneš to zavezno obrnil do vseh zaveznikov vlad, in tudi čehoslovaško odposlanstvo v Zenevi je častno izpolnilo svojo obljubo, dano za Avstrijo.

Med političnimi listinami tvori zapisnik iz Zeneve najbolj važen dokument v sedanjem času in v povojni zgodovini Evrope sploh. Iz tega zapiska bo razvidno, kako važno je bilo letno delovanje Društva narodov ne samo za Srednjo Evropo, temveč tudi za vesoljni svet. Nato poroča Beneš, da so na nedavni konferenci Malega sporazuma v Pragi jugoslovenski, rumunski in poljski zastopniki izjavili, da ima avstrijsko vprašanje neposredne koristi posebno za Čehoslovaško. Pozneje se je Nimčič izrazil v Zenevi proti Seipelu, da zavzema v tej zadevi tudi jugoslovenska vlada isto Beneševsko stališče. Društvo na-

rodov je priznalo upravičenost čehoslovaške politike v avstrijskem vprašanju in posebni interes čehoslovaške vlade na rešitvi tega vprašanja.

Čehoslovaška vlada je ukrenila vse mogoče, da bi se pogodba za jamstvo sklenila, njeno odposlanstvo v Zenevi si je prizadevalo z vsemi silami, da bi se odpravile splete in govoričarje, glede odnošajev med Čehoslovaško in Avstrijo, in je podalo dokaze o popolni zvestobi Malega sporazuma nasproti mirovnim pogodbam in Društvu narodov, nasproti zaveznikiškim vladam, posebno pa nasproti Italiji, dokaze, da ne namerava Čehoslovaška gojiti v Srednji Evropi politiko izpodirjanja proti nikomur. Čehoslovaško odposlanstvo je branilo zakonite interese in potrebe Avstrije, kakr tudi zakonite interese Italije v Srednji Evropi in istočasno izjavilo, da se popolnoma podvrže moralnemu vodstvu Društva narodov, da pa kategorično zahteva, naj se vsi zakoniti interesi in življenski pogoji Avstrije spoštujejo. Ta politika je v Zenevi zmagała popolnoma.

Zenevska konferenca je uničila tudi drugi dve zloslozni bajki in sicer govoričanje, češ da je sedanji gospodarski in finančni položaj Avstrije povzročen po razcepitvi bivše monarhije, in vesti glede dogovorov v Portorose, kateri so že vsi, razen enega, že v veljavi ali pa pripravljani za izvršitev. Avstrijski odposlanec je izjavil, da se je med Avstrijo in Čehoslovaško naredilo več nego se je želelo doseči v Portorose. Na ta način je Čehoslovaška odpravila pred mednarodnim forumom ono bajko, ki je obtoževala čehoslovaško vlado, da je s svojo trgovsko politiko delovala v škodo Avstriji ali kakšni drugi državi.

Čehoslovaška in Italija.

Razlika stališč v tem pogledu med Čehoslovaško in Italijo je izginila popolnoma. Politika, katero vodi Čehoslovaška že četrto leto, dokazuje, da želi določiti v najkrajšem času carinske tarife, na podlagi katerih bi se končno vendar lahko prišlo do končnoveljavnih trgovinskih dogovorov med vsemi državami Srednje Evrope. Važen uspeh teh razprav je, da bo Avstrija mogla gospodarsko živeti in da so ji njene lastne moči zadostne za ohranitev svojega gospodarskega obstoja. Tudi Beneš sam je uverjen, da bo avstrijska republika živelja. Tekom pogajanj v Zenevi je povdarjal, da je treba upoštevati razne socialne in socialistične struje v notranji politiki Avstrije. Najbolj bi si morali želeli to, da bi se odzdravljale Avstrije v resnici izvršilo skupno, s pomočjo vseh avstrijskih slojev, in da bi pri tem delu sodelovale vse stranke.

Stališče Čehoslovaške je bilo objektivno in narekovano po potrebi, da se pomore Avstriji in brani mir. Kar se tiče vprašanja o mednarodni kontroli, je šla Čehoslovaška za tem, da se ta pravica prepusti izključno Društvu narodov, da se tako zadosti dostojanstvu neodvisne države. Čehoslovaško odposlanstvo je kot prvo izrazilo in pokazalo željo, da se Avstriji v resnici pomaga in se je obvezalo, da predloži čehoslovaškemu parlamentu zakonni načrt, s katerim prevzame nase jamstvo za 20% mednarodnega posojila, ki bi se moralo dati Avstriji. «Ta načrt — je rekel Beneš — se bo predložil parlamentu, čim bodo predpriprave v Avstriji zadostno upeljane.» Akcija Čehoslovaške je bila dobro ocenjena od Društva narodov, kakor tudi od avstrijske vlade, katere je izrazila Čehoslovaški svojo iskreno zahvalo za pomoč z njene strani.

Pogajanja v Benetkah.

Beneš je nato poročal o svojem razgovoru, ki ga je imel v Benetkah z italijanskim ministrom za zunanje zadeve Schanzerjem. Vsa politična vprašanja Srednje Evrope so se pročila temeljito in dosegl se je popoln sporazum. Beneš in Schanzer sta se sporazumela v tem, da se končajo one bajke glede prevzetnega izpodirjanja in opozicij v italijanski in čehoslovaški politiki. Obe državi imata več skupnih interesov, vsled katerih morata obe vladati stremeti za »status quo« v Srednji Evropi. Večina italijanskega prebivalstva, ki je mnogo pomagalo Čehoslovaški v njej borbi za svobodo, goji mnogo simpatij in ima razumevanje za interese Čehoslovaške v Srednji Evropi. Odslej dalje se bosta obe državi v skupnem sporazumu lotili vseh del za izvršitev zenevskih zapisnikov. Beneški dogovori bodo na ta način doprinesli k mirni utrditvi Srednje Evrope in ustvarili dobro soglasje in sodelovanje med Italijo in Čehoslovaško ter njenima dvema zaveznicama, Rumunijo in Jugoslavijo. To sodelovanje bo olajšalo končno veljavno obnovo Avstrije.

Beneš je prepričan, da je Društvo narodov izvršilo obudovanjavredno delo, katero pomenja nov korak proti končnoveljavnosti utrditvi in proti mednarodnemu priznanju, katero bo iz tega ustvarilo mednarodno politični faktor, ki do sedaj ni še nikdar obstajal v zgodovini. Čehoslovaško odposlanstvo je zadovoljno, da je moglo v obilni meri doprinesiti k temu, da bi ideja Društva narodov ulegla zabeležiti in realen uspeh več.

Finančni program.

Nato je govoril finančni minister Rašin, izjavljajoč v začetku svojega govora, da kaže provizorično poslovanje pasivum s 43,5 milijoni čehoslovaških kron strokov manj nego prejšnja bilanca, kljub temu, da so osebni stroški in stroški državnega dolga večji. Materialni in osebni stroški tvorijo postavko vsake zase in so med seboj različni. Vlada proučuje vprašanje upravne reforme, da bi znižala izdatke vsega državnega aparata. Za monopolne in državna podjetja se sedaj upelje trgovinski sistem, vsled česar bodo morala tudi ta podjetja plačevati davke in upravne stroške, kakor tudi obresti in odpise investicijskih kapitalov. Noben izdelek se ne bo mogel povziti brez kritja, noben dohodek se ne bo mogel zmanjšati brez odgovarjajoče kompenzacije. Novi davki se ne bodo nalagali, samo pristojbina na alkohol se bo povišala. Deflacijska kriza bo končala s stabilizacijo kurza čehoslovaške krone na inozemskih tržiščih; tako se bo kriza protizvajanja lahko ublažila. Sploh pa se bodo opustili vsi nevarni poizkusi.

Cirkulacija papirnatega denarja na Čehoslovaškem.

PRAGA, 26. Po zadnjem poročilu bančnega urada pri finančnem ministrstvu je znala svota papirnatega denarja v prometu dne 15. t. m. 9.836 milijonov čehoslovaških kron; iz te številke je razvidno da je cirkulacija

Italija

Nova pogajanja med Giolittijem in fašisti. Kaj mislijo fašisti?

RIM, 26. V tukajšnjih političnih krogih se govori o novih pogajanjih med fašisti in Giolittijem za sestavo nove vlade. Pri teh pogajanjih posreduje Giolittijev politični prijatelj Orlando, ki je odpotoval včeraj v Cavour, kjer se nahaja Giolitti. Ako bi se pogajanja z Giolittijem razbila, potem bi poskusil Orlando svojo srečo. Glede razpoloženja fašistov se širijo razne govornice. Nekateri trdijo, da bi se zadovoljili samo s tem, da se sprejme njihov program, ne da bi sami neposredno sodelovali v vladi, medtem ko se na drugi strani zatrjuje, da so pripravljeni stopiti v vlado, ako se sprejmejo njihovi pogoji, kakor jih je orisal Mussolini v svojem govoru na shodu v Neapolju. Tretji glas pa pravi, da je glavno vodstvo v Neapolju sklenilo, da poidejo fašisti svojo pot brez ozira na druge stranke. Vseled tega je nastalo danes v parlamentarnih krogih veliko vznemirjenje. Več poslancev je obiskalo ministrskega predsednika, da ga vprašajo, kaj je na stvari. Na ta način je bil uprizen v pisarni ministrskega predsednika pravi sestanek, na katerem se je razpravljalo o položaju. Navzoči so bili pomirjeni šele tedaj, ko jim je ministrski predsednik Facta prebral brozjavke od prefekta skoraj vseh pokrajin,

po katerih je bilo razvidno, da ni nikakih znamenj o kakem nevarnem gibanju med fašisti.

Shod fašistov v Neapolju

NEAPELJ, 26. Včerajšnje poudarsko zasedanje fašistov se je pričelo ob 3 in tri četrt. Predsedoval je poslanec De Vecchi. Najprej se je naznanil pristop fašja republike S. Marino in odbora za Črno goro. Sledila je živahna razprava o raznih vprašanjih, n. pr. o vprašanju, ali naj se častniki izključijo od sej ali ne. Razen petorice so bili vsi za to, da se ne izključijo. Nato je južni Italian Bolzon Piero razpravljalo o posebnostih položaja v južnih pokrajinah države. Govornik pravi, da je poglavna naloga fašizma na jugu, da ustvari milico. Svari pred takozvanim filofašizmom, proti kateremu mora fašizem biti na straži. (Tukaj je objavil predsednik pozdravno brozjavko skupine belgijskih patriotov iz Bruxellesa. Fašisti so odposlali Belgijcem zahvalno brozjavko). Tekom nadaljnje razprave je izjavil delegat Preziosi, da mora država potom stroge premembe zakonov zagotoviti svobodo pravnih iniciativ ter da ne sme stopiti na njeno mesto. Nato se je govornik pečal z vprašanjem izseljevanja, ki je za južno Italijo izredne važnosti. Sicer pa ugotavlja govornik, da čuva nad tem gibanjem v izdatni meri država. Popoldanska seja se je zaključila ob 7. uri. Večerna seja se je pričela ob 10. uri. Po

Acija papirnatega denarja za 1.563 milijonov, manjša nego svota, določena po zakonu kritič. Golovina in imovina v inozemstvu sta se povečala za 56 milijonov ter dosegli svoto 1658 milijonov. Inkaso zlata in srebra znaša 809 milijonov.

Rusija

Gospodarsko obnavljanje Rusije

RIGA, 25. Sovjetska vlada namerava prenehati monopol zunanje trgovine, tako da bodo imela državna industrijska podjetja pravico trgovati neposredno z inozemstvom. Od 700 lokomotiv, ki jih je Rusija naročila v Nemčiji, jih je 650 že prišlo. Ker se je izdelovanje lokomotiv zopet obnovilo, se bodo izvažala v bodoče vsa državna podjetja doma. V Moskvo so prispeli te dni zastopniki nemške, švedske in češkoslovaške velike industrije. Plodovi nove gospodarske politike sovjetske vlade se že kažejo. Državni industrijski program obsega v petrograjskem okrožju 242 podjetij, pri katerih je zaposlenih 80.000 delavcev in 11.500 uradnikov. Te številke izkazujejo v primeri s prejšnjim letom rast za 20%, kar se tiče zaposlenega delavstva, a proizvodnja se je podvojila. Med podjetji tega okrožja je 49 kovinskih in 19 elektrotehničnih, 13 kemičnih podjetij. Druga podjetja so tvornice papirja in tkanin.

Francija

Pogajanja med angleško, italijansko in francosko vlado glede vzhodne konferencie

PARIZ, 26. Med angleškim, italijanskim in francoskim kabinetom se nadaljuje pogajanja o organizaciji vzhodne konferencie. Zadnji predlog lorda Curzona zasleduje namen, da se povabijo na konferenco tudi Zedinjene države, ki so se udeležile konferencie v S. Remo, dalje da se izdela seteska pogodba ter uredi tako, da bo povabila razposlala angleška vlada. Poincaré bo poslal v London svoje opazke k temu predlogom. Sinoči je bilo naznanjeno konferenciji, kako stališče zavzema Italija. Italija ne zahteva brezpogojno, da se izbere italijansko mesto za sedež konferencie, smatra pa, da bi bilo bolje, ako bi se, preden se vlasti povabijo, zagotovila pritrditev Turkov. V primeru, da se sprejme kako italijansko mesto, bi se bržkone izbrale Firence. Kar se tiče italijanskega predloga, dovoliti Rusiji, da podpiše mirovno pogodbo, bi se razprava usmerila nasproti rešitvi transakcije. Ker bosta zastopala na konferenci Anglijo lord Curzon in kak angleški poslanik, je verjetno, da bosta francoska delegata na konferenci pravosodni minister Colrat in poslanik Barrere.

Reparacijska komisija pojde v Berlin

PARIZ, 26. Odločitev reparacijske komisije, da pojde v Berlin, ne pomeni niti zmage francoskega stališča nad angleškim niti zmage angleškega nad francoskim, temveč je uspeh razprave, pri kateri sta italijanski delegat Damelio in belgijski delegat Della Croix posegla pomirjevalno vmes ter stavila druge za vse sprejemljive predloge. Komisija je določila program dela, ki se ima izvršiti v Berlinu s pomočjo nemške vlade, s katero edino se lahko dogovorijo potrebne mere, da se spravi bilanca v ravnotežje ter doseže ustalitev marke. Zdi se, da je nemška vlada istih misli, kot so izražene v angleško-francoski spomenici. Sklep nemške vlade, da imenuje odbor inozemskih strokovnjakov za proučevanje sredstev proti padanju marke, se lahko smatra za rezultat akcije, izvršene od reparacijske komisije v zadnjih dneh. Komisija bo ostala v Berlinu približno 10 dni.

Razgovor med Poincaréjem in grofom Sforzo

PARIZ, 26. Ministrski predsednik Poincaré je sinoči konferiral z grofom Sforzo.

Proglas socialistične stranke

PARIZ, 26. Socialistična stranka (francoska sekcija delavske internacionale) je izdala na delavce Francije proglas, v katerem — opozarjajo na nered, ki so se odigrali tekoma nedavnega zasedanja komunističnega kongresa, nered, ki so izražali razkol in to je polom stranke — kliče vsem delavcem, ki so komunistično stranko že zapustili ali pa jo bodo, naj imajo zaupanje v socialistično stranko.

Zrakoplovstvo avtonomno orožje

PARIZ, 26. Komisija za vojsko je odobrila poročilo polkovnika Giroda o načrtu, po katerem bi se napravilo zrakoplovstvo za avtonomno orožje.

Anglija

Angleški parlament razpuščen

LONDON, 26. Kralj Jurij je podpisal odlok, s katerim se razpušča sedanjí angleški parlament.

Bolgarska

Mednarodna bolgarska banka

SOFIJA, 26. Minister financ Turlakov je odpotoval v Zürich, da prisostvuje prvi seji upravnega sveta Mednarodne bolgarske banke, katere se bodo udeležili delegati inozemstva in zastopniki francoskega, belgijskega in švicarskega kapitala.

Grški begunci v Varni

SOFIJA, 26. Mnogo beguncev, grških državljanov, se je izkrcalo v Varni, ker jim romunska oblastva v pristanišču Kustondja niso dovolila vstopa na romunsko ozemlje.

Švica

Pogajanja za novo trgovinsko pogodbo med Italijo in Švico

BERN, 26. Švicarska brzojavna agencija poroča, da so se včeraj popoldne pričeli v Curihu pogajanja med Italijo in Švico za novi trgovinski dogovor. Pogajani se udeležujeta italijanski poslanik in Bernu Carbaso in federalni svetnik Schulthes, vodja oddelka za javno gospodarstvo.

Avstrija

Finančni odbor Zveze narodov v avdienci pri Hainischu

DUNAJ, 26. Od Zveze narodov imenovani finančni odbor, čigar člani so gospodje Jansen, Maggiorino, Ferraris, Avenol in Pospisil, je sprejel včeraj predsednik republike Hainisch v službeni avdienci. Prisoten je bil tudi konclar msgr. Seipel. Gospod Jansen je obrazložil namene, ki jih ima pomožna akcija. Zagotovil je, da se bo strogo spoštovala nedolajkljivost in neodvisnost Avstrije in zaključil, da bo Zveza narodov sodelovati z Avstrijo, da ji zagotovi najvišja dobra družine, svobode in domovine. Predsednik Hainisch je odgovoril, da je sedanja Avstrija popolnoma drug organizem od stare monarhije, kateri nikakor ne pripoznava, da bi bila naslednica. Kot predmet svetovne politike jo sicer tvorijo potrebni elementi brez ozira na pleme, politiko in gospodarstvo, toda v bistvu je Avstrija vsekakor nemška država. Ker so se ji odrezali stari življenjski viri, mora iskati v svojih mejah nove vire bogastva in moči. Hainisch je zaključil: Zanašam se, da bo to mogoče, in prepričan sem, da bo obrodila akcija Zveze narodov dobre sadove.

Vzhodno vprašanje

Obtožena grška ministra

ATENE, 26. Bivša ministra Baltazzi in Pozikis, ki sta bila člana Gunarisove vlade, sta bila aretirana. Izročila se bosta izrednemu vojaškemu sodišču. Obtožba pravi, da sta pripomogla k polomu v Mali Aziji.

Mobilizacija v Angori

PARIZ, 26. "Chicago Tribune" pariške izdaje javlja, da je angorska vlada razglasila odlok za mobilizacijo letnikov 1901, 1902, 1903 in 1904.

Dnevne vesti

Vprašanje upravne preureditve goriske dežele. Včerajšnji "Piccolo della Sera" prinaša zanimiv razgovor s predsednikom industrijev in trgovcev goriske dežele, inž. Miroslavom Ribič, katerega vsebino podajamo v naslednjem: "Goriška dežela je deljal g. inž. Ribič, je tipičen primer dovršenega gospodarskega izpolnjevanja. Imamo gorski del z bogatimi vodotoki in obširnimi gozdovi. V ravnini pa imamo cvetoče poljedelstvo z razvito industrijo. Tudi geografsko je pokrajina popolnoma enotna. To nam kaže vodni sistem rek Soče in Vipave. Ta dva vodna sistema se združujeta v furlanski ravnini. Reki sta naravni žili prometa. Kadarkoli se je to sistem pretrgal, se je to zgodilo na škodo gospodarstva dežele. In do tega bi se gotovo zopet prišlo, če bi se izvršila združitve z Vidmom. Na vzhodni strani naše pokrajine je Postojna za nas postojanka prvostopne gospodarske važnosti. Promet med Jugoslavijo in Vzhodom na eni in med Italijo na drugi strani bo šel skoraj v celoti preko Postojne, seveda po najkrajši poti, katero je začrtala sama narava, t. j.

črta: Postojna, Ajdovščina, Gorica, Červinjan, Mestre. Samo tisti promet, ki je navezan na morje, bo šel preko Trsta. Tako tvori furlanska ravan, z gospodarskega gledišča, brezdvomno eno edino celoto z ostalim ozemljem pokrajine. Če pogledamo načrte, ki so se do sedaj razvijali, bi združitev Goriške z videmsko pokrajino pomenila, da se vse ta sistem postavi na glavo. Železniške proge, ki tečejo v smeri od juga proti severu, bi postale brez pomena, ker ne bi več odgovarjale zahtevam prometa, ki bi se gibal v smeri od vzhoda proti zahodu in bi rezal doline glavnih rek. Če pa se Vidmu priključi samo kak del goriške Furlanije, bi ta del občutil isto škodo, ker ne bi imel več gospodarskega izhodišča, katero predstavlja sedaj gorati del dežele. Ostaja politična stran vprašanja. Ta je bila dosedaj glavni povod za vse razprave, ker nikomur ni padlo na misel, da bi dvomil o gospodarski enotnosti naše dežele. Toda vsaka rešitev, ki zmanjša gospodarsko in politično važnost dežele, in v prvi vrsti mesta Gorice, je nacionalno življeno in se zato mora zavreči. Vsled tega se pri reševanju vprašanja ne more oddeliti politična stran od gospodarske. Tu ne gre za slovansko nevarnost, katere ne obstoja. Pač pa gre za slovansko vprašanje, pred vsem vprašanje mirnega sožitja, katero se zamore ugodno rešiti le na način, da se spoštujejo gospodarski zakoni sožitja, in ki ne more izhajati od pred sodka, da drugorodne manjšine gojijo sistematično sovražnost proti državi; ta predsodek se je izkazal kot napačen z ozirom na obnašanje teh manjšin v zadnjih treh letih. Začnimo s tem, da tudi formalno, kakor smo to storili bistveno, priznamo v Slovanih državljane Italije; in če bomo imeli tedaj v deželnem odboru pri mirnem sodelovanju enako število Slovanov in Italijanov, bo to samo en povod več za to, da se poglubi in utrdi tisto sožitje, ki mora biti končni cilj vsakega dobrega Italijana.

Čehoslovaki narodni praznik. V soboto, 28. t. m., ob priliki četrte obletnice odrešenja Čehoslovake bodo uradi tukajšnjega čehoslovakega konsulata ves dan zaprti.

Osepnice. Nevarnost, da bi se ta huda bolezen razširila, se je vsled hitrih in strogih varnostnih ukrepov odstranila. Vendar pa ni še popolnoma zginila, vsled česar priporočamo, da se vsi, ki še niso cepljeni, dajo nemudoma cepiti. Posebno otroci naj se vsi cepijo. Pri priliki moramo opozoriti na neumno govorico, ki se širi po Trstu in katero smo slišali od več strani, češ, da cepljenje proti kozicam samo povzroča nevarnost, da si človek naloži bolezen. Babe, ki to govorico širijo, hočejo vedeti o dečku, kateri je takoj po cepljenju umrl na kozicah. Ta govorica je skrajno neumna in ne moremo dovolj svariti občinstva pred takimi čenčami. Cepjenje proti kozicam je najbolj učinkovito, kar jih pozna zdravniška veda, je popolnoma brez nevarnosti za zdravje ter absolutno preprečuje okuženje.

Z. Optica. (Obisk fašistov). V noči od 24. na 25. t. m. so bili fašisti na delu na Opticah. V veliki gruč, pravijo, da jih je bilo kakih sto, so napadli društveno gostilno, kjer so pobili vse posodo, vse sipe, sploh vse, kar jim je prišlo pod roko. Škoda se ceni na 2500 lir. Od tam so šli pred neko privatno hišo, kjer so zopet metali kamenje v okna in nabijali po vratih ter celo vrgli ob hišo par petard, ki se pa niso razpočile. Karabinerjem se je končno posrečilo, da so jih razgnali. Da ni bil nihče aretiran, je pač odveč dostaviti. Gostilno so razbili baje iz mačevanja, ker so domačini prejšnji večer tam nabili nekega fašista, ki je v družbi z nekimi svojimi tovarišmi provocal ter hotel celo navzoče naskočiti z nožem. Izvili so jima nože ter jih vrgli na cesto ter tako preprečili gotovo prelite krvi. To je bilo seveda tako vnebovpijeto nasilje proti fašizmu, da je bila potrebna cela kaznična ekspedicija in da so napadali celo privatne hiše, katerih stanovanjci niso imeli prav nobenih stikov z omenjenim incidentom.

Pozor županstvu! Kakor izvemo, hodijo po naših županstvih kontrolorji oddelkov za razstreljevanje municije in zahtevajo, naj jim županstvo potrdi, da razstrelje v področju občine niso povzročile nobene škode. S takšnim potrdilom bi seveda vse odškodninske zahteve občinarjev postale brezpredmetne in brezuspešne. Kar vemo, da imajo občine in posamezniki mnogokoli občutne škode vsled razstreljevanja, opozarjamo županstva, naj bodo previdna. Ne podpisujte ničesar, dokler ni prizadeta škoda docela povrnjena!

V kraljestvu palčkov. Točno ob 5. in pol v nedeljo popoldne priredi Sentjakobska čitalnica to bajno pravljeno igrjo. Oprava in razstavljanje je čarobna. Zanimanje je veliko. Oglejte si jo! Sedeži in stojciša so v predproje v soboto zvečer od 8. ure zvečer naprej v gostilni D. K. D. pri Sv. Jakobu, v nedeljo jutraj od 10 do 12 ravno tam. Popoldne se prične z izdajo listkov ob 4. uri.

Narod sebi. Vsak narod hrepeni po svojih solah, ker je od tega hrepenenja odvisen njegov obstoj in napredek! Zakaj bi si ravno nas ne smel želeči? Zato pa rojak! Spominjajte se "Solskega društva" pri vseh veseljih in žalostnih prilikah. Pri stavih, igrah, plesih, veselicah, krstih, porokah, kadar delate testamente itd. Pri pogrebi naj se opustje venci, ki so le za par ur in naj se mesto teh daruje denar za "Solsko društvo". S tem se spominjate pokojnih naprejšje počastili!

V ljubezni bratski med seboj delujmo vsi za narod svoj! "Žensko dobrodelno združenje" v Trstu prosi nabiralke članic, da čimprej povrne svoje pole v svrhu evidence radi občnega zbora, ki se bo vršil v prihodnjih dneh. Pripravljalni odbor.

Iz tržaškega življenja

Aretirana žeparja. Včeraj ob prvih jutranjih urah sta bila aretirana v ulici Mazzini dva mladeniča: Oreste Cobol, star 18 let, brez stalnega bivališča in Marcello Busselli, star 24 let, stanujoč v ul. Pasquale Revoltella št. 643. Prvi je kriv, da je ukradel neki Ani Poich iz žepa listino z majhno svoto denarja; drugi je sokravec pri tem. Oba se nahajata sedaj v zaporu v ul. Coroneo.

Epilog krvavega dogodka v ulici della Pietà. Čevljar Josip Carriero, ki je izvršil umor v ul. della Pietà, se je včeraj, po treh dneh sam prijavil na policijo. Po dolgem zaslišanju so ga odvedli v zapor.

Pogreb umorjenega slikarja Josipa Barlocco se je vršil včeraj popoldne iz mrtvašnice mestne bolnišnice.

Ko je čevljar Josip Carriero izvršil umor, je zbežal proti svojemu domu. Med potjo je srečal svojega prijatelja Mihaela Galiardija, starega 32 let, stanujočega v ul. Gatterii št. 31, in mu je povedal, da je slikarja zabol. Naprosil ga je, naj mu pošila poročila o stanju slikarja v Milje. (Tja se bo namreč zatekel). Galiardi je obljubil čevljarju, da mu bo izpolnil to željo. O tem pa je izvedela policija in včera aretirala moža. Aretiranec je sprva trdil, da je nedolžen; končno pa je priznal zločin.

Čuden gost. Bilo je pred sinočnjim. V obljudeno gostilno "Panada" v ulici Rossini je stopil čedno oblečen mladenič. Sedel je za dolgo, pogrnjeno mizo ter si naročil bogato večerjo in steklenico penečega refoška. Ko je spravil ves ta božji blagoslov za pas, je poklical k sebi natakarja, ter ga prosil, naj gre iskat dva kraljeva stražnika in dva orožnika. Natakarju se je zdelo sicer to naročilo čudno; vendar pa je ubogal gosta ter šel na bližnjo policijo. Par minut pozneje se je vrnil z dvema kraljevima stražnikoma. Ko ju je zagledal čuden gost, je vzkliznil od radosti: — Aretirajte me!

Tudi moža postavte sta se začudila gostu. Vprašala sta ga, zakaj naj ga aretirata. On pa jima je moško odgovoril, zato ker nima denarja, da bi plačal večerjo. Na podlagi te izjave sta stražnika prišla čudnega gosta ter ga hotela odpeljati na policijo. Pred odhodom je pa gost prosil stražnika, naj gresta onadva pet korakov pred njim. Stražnika sta mu sicer izpolnila željo; toda z razliko, da sta šla pet korakov za njim do policije. Na policiji so vzeli "poštenjaka" na zapisnik, potem so ga pa odpeljali v zapor v ulici Coroneo. Originalni se imenuje: Ferruccio Saggia, star 18 let, brezposelni prodajalec sladoleda, brez stalnega bivališča.

Težka nesreča pri delu. Vdova Alojzija Sirca, stara 47 let, lastnica male kramarjeve z zelenjavo in sadjem v ul. Edmondo De Amicis je stavljala pred sinočnjim v svoji kramarji sadije v zaboj. Tak poln zaboj je položila na šibko mizo, potem pa je nadaljevala delo. Usoda je hotela, da je zadel z nogo ob mizo. Miza se je preobrnila in zaboj je padel revici na glavo ter ji razbil črepanje. Prepeljali so jo v obupnem stanju v mestno bolnišnico.

Sirca je umrla včeraj popoldne. Tatovi v mlekarnici. V noči od srede na četrtek so vdrti tatovi v mlekarico Ivana Jazbeca v ulici Amerigo Vespucci št. 7 in jo dočela izpraznili ter s tem povzročili lastniku nad 1500 lir škode. Tatvina ej bila naznanjena policiji.

Policisti so včeraj zjutraj izvršili preiskavo v trgovini trgovca Karla Castelreggio pri Sv. Jakobu. V trgovini so zaplenili skoraj vse blago, ki je bilo ukradeno v trgovini Jazbeca. Trgovca je bil aretiran. Preiskave se nadaljujejo.

Zaplenjeno blago. V nekem skladišču v ul. del Rivo so policisti včeraj zaplenili količino sardin in škafjard, kladiv, klešč itd. Vse to je bilo kakor znano ukradeno v skladišču tvrdeke Finanzzer v ul. Geppa. Aretiran je bil neki Marijan Degrassi, star 19 let, stanujoč v ulici della Tesa št. 5, ker je bil v zvezi s to tatvino.

Poskušeni samomor v Pazinu. Zasebnica Irma Ritossa, stara 29 let, si je včeraj zjutraj v svojem stanovanju v Pazinu št. 100 zasedla kuhinjski nož v smeri proti srcu. Prepeljali so jo v obupnem stanju v tukajšnjo mestno bolnišnico. Do tega žalostnega koraka so jo dovedle težke družinske razmere.

Vreča tobaka. Tobakarnar Edvard Volčič, stanujoč v Komnu, je naznanil te dni policiji, da so mu tatovi odnesli vrečo tobaka, katero je bil pustil za hip brez nadzorstva na nekem kamjonu v ulici della Sorgente. Pozneje je policija zaplenila vrečo ukradenega tobaka ter je aretirala glavnega krivca. Je to neki Viktor Del Pol, star 17 let, stanujoč v ulici Rigutti št. 37.

DAROVİ

Vesela družba v gostilni pri "Tirolcu" Sv. M. Magd. je nabrala za Magdalensko podružnico "Solskega društva" 16 L 25 st.; za "čičovsko" kritiko daruje posebej v isti namen D. Z. 5 L, S. I. 5 L, Maglica 5 L; skupaj 31 L 25 st. — Vsem darovalcem iskrena hvala. Naj bi našli še mnogo posnemovalcev! "Solskemu društvu" je daroval g. A. D. iz Britofa 50 L. Naj Bog stotero povrne!

Vesti z Goriškega

Komenska mladina priredi v nedeljo, 29. t. m. v Žigonovi dvorani veselico s petjem, solopevi, igro, spevoigro in tamburanjem. Pevske točke bo izvajal odsek pevskega društva "Adrija" iz Barkovelj, tamburarske pa "Komenski tamburški zbor". Ker je spored jako bogat in zanimiv ter vsebuje umetne in narodne pesmi, bo privabila ta prireditve v nedeljo gotovo vse Komence v Žigonovo dvorano. Po dolgem odmoru bo komenska vas zopet enkrat dišala našo lepo pesem, ki bo gotovo našla odmeva pri domačinih, kajti že zdavnaj pogrežamo v naši vasi pevski zbor. — Barkovljani nastopijo tudi ob 10. jutraj v cerkvi, kjer bodo peli Volaričovo troglasno mabo za moški zbor.

(Dalje).

Poslano*)

Ker krožijo po Renčah in okolici neresnične vesti o moji osebi, izjavljam tem potom, da bom proti vsaki osebi, ki jo zasačim, brezpogojno postopal sodnijskim potom.

Ernest Brumfi, Renče 40.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon velevala.

Borzna poročila.

Tečaj

Trst, dne 26. oktobra 1922.

Jadranske banke	134
Cosulich	381
Dalmatia	352
Germolich	1510
Libera Trieste	428
Lloyd	1350
Lussino	670
Martinovich	168
Oceania	140
Premuda	361
Tripovich	290
Ampela	659
Cement Dalmatia	345
Cement Spalato	304

Tujsa valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 26. oktobra 1922.

ogrske krome	— 95 —
avstrijske krome	— 98 —
čehoslovanske krome	81.95 — 82 —
dinarji	39.80 — 40.20
leji	17.50 — 18 —
marke	— 52 —
dolarji	25.65 — 25.80
francoski franki	176 — 176.75
švicarski franki	464 — 468
angleški funti papirnati	114.60 — 115 —

Mali oglasi

POROCNA SOBA iz svetlega bukovega lesa, z železnima vzmetima, mizico in dvema stolicama, se prodaja za samih 2100 lir. Skladnišče pohištva, via Udine 25. 1979

ZIMNICE, vzmeti, otomane, platnene postelje (brande), divani, se prodajajo po zmernih cenah. Corso Garibaldi 14, I. vrata 9. 1986

PRSNIRUP za kašelj, reumazan proti trganju in druga domača zdravila ima vedno lekarna v II. Bistrici. 28/5

KUPEJEM baker in med po cenah, ki se sedaj niso plačevale. Scalinata 3. Fonda. 1942

URADNIK, 24 let star, vešč slovenskega, srbo-hrvatskega, italijanskega in nemškega jezika, želi premeniti službo. Gre najraje k banki ali lesnemu podjetju. Naslov pri upravnistvu. 1962

GOSPODIČNA, izučena, želi vstopiti v boljšo trgovino špecerijskega blaga v mestu ali na deželi. Ponudbe pod "Poštenost" na upravnistvu. 1972

HISA na Opčinah pri Trstu št. 378, dvonadstropna, z vrhom, se prodaja. Pojasnila v Kobaridu št. 86, Juretič. 1973

POZORI Krone, bisere, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Bel-eli Vita, via Madonna 10, I. 82

CUNJE po 30, star papir, železo 25 in druge kovine kupujem po visokih cenah. Solitario št. 14. 51

Naznanjam slav. občinstvu, da bom odprti jutri, v soboto, 28. t. m. v Dolini

MESNICO

volovskega mesa po sledečih cenah:

prednji deli	L 6.80
zadnji deli	L 8 —
košt.unovina	L 6.80
	L 7.60

Praščice in telečje meso.

684 Petelin Ivan.

DVONADSTROPNA

50 let obstoječa trgovska hiša v Ljubljani se prodaja. — Hiša stoji v sredini mesta na najbolj prometni točki, ima trgovske lokale in skladišča, priprave za kako industrijo, kateri so takoj na razpolago. Ponudbe pod "Dobra pozicija" na An. zav. Drago Beseljka, Ljubljana, Sodna ul. 5.

POHIŠTVO.

NOVI DOHODI: poročne sobe, solidno, slovansko delo, javorjeve, črešnjeve, jesenove, meh gonjave, hrastove L 1700, naslonjaci L 48.—. Železne postelje s kovinasto vzmetjo L 150.—.

TÜRK, Via S. Lazzaro št. 10.

VELIKA IZBERA

Za pošiljatelj na deželo najboljša, brezplačna embalaža.

Dobre in moderne obleke

za moške, dečke in otroke v veliki izbiri

po konkurenčnih cenah.

Adolfo Kosteris

Trst, Via Carducci 39.

Oglejte si izložbo, da se prepričate!

PODLISTEK

Igralec, ki dobiva.

Spisal Mavricij Jókai
Iz madžarskega izvirnika poslovenil
Ivan Koščič

— Na Vendomski steber so potegnili gori z veliko spretnostjo namesto velikanskega kipa osvobodilca sveta svinčeno lilijo (znak Burboncev); z manjšo skrbjo so omotali na Invalidski esplanadi krilatega leva sv. Marka, da bi ga nesli nazaj v Benetke, odkoder je bil tja prišel. Tudi na njega mesto je prišla kitica lilij iz svinca. Veliki "slavolok" so zabili v deske; bronzastemu kipu generala Desaix (Deže) so napravili ovjo. Bronasta postava je bila čisto gola in nepristno krepost je bilo treba, kajpada, štiti zoper bronzaste zapeljivce. — Novi francoski kralj je bil dober, častljiv mož, ki je pisal tudi verze — častljive verze. Če ne bi bili drugi zložitelj boljših verzov kot on, bi ga lahko šteli za dobrega poeta. Prav tako, kakor bi ga šteli tudi za dobrega kralja Francije, če ne bi bil prišel

— Brnasti kip znamenitega republikanskega vojskovodje je bil rojalistom trn v peti, češ, da zapeljuje ljudstvo, ga navdušuje za ljudovlado; zato so ga omotali, da ne bi njegov pogled žalil ponarejene rojalistovske čednosti.

prav za cesarjem Napoleonom! A kljub temu, da je bil tako ljubezniv človek, je imel tudi on nasprotnikov. Nastopil je neki krojaški pomočnik, rekoč, da je on sin Ludovika XVI., pravi dedič prestola; potem je sin nekega izdelovalca cokol prinesel dokumente v dokaz, da je on pravi dauphin (naslednik na tronu), da gre njemu kraljevska krona; nazadnje je neki urar razkladal sveto, da je on pravi, resnični Ludovik XVII., Marije Antoinette ljubljenec Louis Charles. Ubogi Louis XVIII. niti ni vedel, zoper katerega naj brani svoj majhni se prestol. Vrnivši se številni emigranti, nekdanji markizi in vikontji, so vsi zahtevali, naj se jim vrnejo njih veleposredstva, ki jih je bila revolucija zaplenila; škofje in opatje pa, naj se njihove cerkve in samostani, iz katerih je ljudovlada napravila kako gledališče, vojasniško ali pantom, zopet obnovi. To vse je bilo nemogoče. Bilo je dovolj takih pametnih mož, ki so znali zapovedovati, a tak neumnih se ni našel, ki bi se pokoraval. Pariz je bil še vedno v oblasti tuje invazije. Ako je poprej tuja mnošica drla z orožjem v rokah v svetovno mesto, ga je zdaj napadala z denarjem. Redu ni bilo mogoče vzdržati, ker človek ni mogel vedeti, ali ni zabavljajoča maskara, ki jo aretirajo zaradi pretepa na ulici, kak rus